

Advokatene på Jeløy

Kontorfellesskap – Medlemmer av Den Norske Advokatforening

Landbruksdepartementet
Pb 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Doknr.: 04, 1293	Doknr.: 7
Mottatt: 25 AUG 2004	ASR/MA
Arkiv: KVO	Ark.: 820
	Avskr.:

**Advokatfirmaet
Pedersen, Reier & Co AS**
Advokat Ronald Pedersen
Advokat Marte Reier
Advokat Stein Olsvik
Advokat Tone Monclair
Advokat Espen Seeberg
Adv.f.m. Tommy Dilling

I kontorfellesskap med:
Advokat Terkel Bull Enger
Advokat Trond Johansen

Jeløy, 24. august 2004

Deres ref.:

Vår ref.:

HØRING – FORSLAG TIL ENDRING I NATURSKADELOVEN OG NATURSKADEFORSIKRINGSLOVEN

1.

Ankenemnda viser til departementets Høringsnotat som er sendt Ankenemnda ved dets sekretariat Statens Landbruksforvaltning ved departementets brev av 24.06.2004. Høringsnotatet er utsendt til Ankenemndas medlemmer ved Statens Landbruksforvaltnings brev av 29.06.2004. Høringsfristen er satt til 30.08.2004. Etter avtale med Statens Landbruksforvaltning sendes Ankenemndas uttalelse til departementet direkte.

Ankenemnda beklager at høringsnotatet er sendt ut i ferietiden og med en høringsfrist som gjør det vanskelig for Ankenemndas medlemmer å diskutere forslagene til lovendringer.

2.

Ankenemnda har tidligere overfor Landbruksdepartementet – og Statens Landbruksforvaltning som sekretariat – på bakgrunn av de erfaringer Ankenemnda har gjort i forbindelse med sin behandling av klagesaker etter naturskadeloven og naturskade-forsikringsloven, foreslått enkelte endringer i lovteksten. Ankenemnda kan ikke se at departementet har vurdert de innspill som tidligere er fremkommet fra Ankenemndas side. Etter Ankenemndas oppfatning ville det være hensiktsmessig og betimelig å vurdere de endringer som er foreslått fra Ankenemndas side i forbindelse med det aktuelle forslaget om endringer i naturskadeloven og naturskadeforsikringsloven.

Før de foreslåtte endringer som er nedfelt i lovutkastet kommenteres, finner Ankenemnda å ville gjennomgå de endringer i følgende bestemmelser som departementet bes vurdere:

2.1 Naturskadelovens §§ 11 og 12

Naturskadelovens § 12 sammenholdt med § 11 nr. 1 medfører at der hvor det skadede objekt/eiendom eies i sameie, blir det trukket full egenandel for hver sameier. Dette avviker fra situasjonen etter naturskadeforsikringsloven hvor det trekkes en egenandel uaktet antall sameiere når det dreier seg om ett og samme skadeobjekt. Ankenemnda er av den oppfatning at bestemmelsen om at det skal trekkes full egenandel for hver sameier, gir uheldige og urimelige utslag. Ankenemnda foreslår derfor at ordlyden i § 12 endres slik at erstatningen også i de tilfelle hvor skadeobjektet/eiendommen eies i sameie først blir beregnet etter bestemmelsen i § 11, og at den fastsatte erstatning deretter fordeles mellom sameierne i forhold til deres eierandeler i skadeobjektet/eiendommen.

2.2 Naturskadelovens § 3, annet ledd

Det følger av naturskadelovens § 3, annet ledd at skade på eiendom som tilhører stat, kommune eller fylkeskommune eller selskap/stiftelse som nevnt i bestemmelsens 2. punktum, ikke erstattes etter naturskadeloven. En rekke eiendommer som eies av stat, kommune eller andre statlige organer er stillet til rådighet for private og juridiske personer på langsiktig avtale.

Eksempler på dette er:

- eiendommer som er festet bort til bolig- eller fritidsformål på langsiktig kontrakt
- grunn for idrettsanlegg så som lysløyper, alpinanlegg, skytebaner osv. som er leiet ut til idrettslag, foreninger osv på langsiktig kontrakt. Således er en rekke slike idrettsanlegg delfinansiert med STUI-midler hvor leietaker må ha en langsiktig kontrakt (minst 40 år).

Bestemmelsen i nl. § 3, annet ledd medfører at også festere/leietakere med langsiktige kontrakter får avslag på sine søknader om erstatning etter naturskadeloven. Ankenemnda finner denne konsekvens av § 3, annet ledd som urimelig, idet det ikke er grunn til å skille mellom offentlige og private grunneiere der hvor grunnen er stillet til rådighet for andre enn statlige organer/etater gjennom langsiktig kontrakt og slik grunn er gjenstand for naturskade.

2.3 Naturskadelovens § 4 og naturskadeforsikringslovens § 1, 1. ledd – "direkte"-begrepet

Både naturskadelovens § 4 og naturskadeforsikringslovens § 1, 1. ledd har så godt som identiske definisjoner av hva som skal ansees som erstatningsbetingende naturulykke, og etter begge lover er det en forsetning at skaden "direkte" skal skyldes en naturulykke. "Direkte"-begrepet er ikke nærmere definert.

Ankenemnda er av den oppfatning at det kan være et behov for å klargjøre "direkte"-begrepet nærmere. Spørsmålet ble vurdert i forbindelse med naturskadeloven av 25.03.1994, men departementet fant da, ut fra den faste og langvarige praksis som forelå, at det ikke var behov for å definere direktebegrepet nærmere.

Ankenemnda er nå av den oppfatning at det på bakgrunn av senere tids klagesaker kan være behov for en klargjøring. Således har bl.a. spørsmålet om en skade direkte skyldes en

naturulykke vært gjenstand for domstolsbehandling (Pentha-saken), foruten at spørsmålet har vært (og er) under prøving hos Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Ombudsmannen har så langt akseptert at skader som skyldes at nedbør trenger inn under storm, eller at båter under storm slår mot kai slik at det oppstår skader, faller utenfor "direkte"-begrepet. Imidlertid har Stortingets ombudsmann for forvaltningen etter klage fra en skadelidt - som fikk avslag på sitt krav om erstatning etter naturskadeloven for skader på plast på jordbæråker som følge av at et tre under storm blåste over ende - inntatt det standpunkt at skadene direkte skal anses å skyldes stormen og at det således foreligger en erstatningsbetingende naturulykke.

Ankenemnda som klageinstans har foreløpig ikke endret sitt standpunkt i klagesaken, idet Ankenemnda er av den oppfatning at skader som forårsakes av at trær eller greiner faller ned under sterk vind eller storm, prinsipielt ikke skiller seg fra tilfeller hvor vann trenger inn p.g.a. storm og dermed gjør skade.

Ved en klargjøring av "direkte"-begrepet – enten i lovteksten eller i lovforarbeidene, vil en del klagesaker sannsynligvis falle bort, og det vil være lettere å få aksept for den avgrensning som naturskadefondet og Ankenemnda hittil har fulgt også av domstolsapparat og ombudsmannen.

2.4 Naturskadelovens §§ 18 og 19 – klageadgang

Ankenemnda har gjentatte ganger anført at det er lite hensiktsmessig at fondsstyrets vedtak i saker om tiltak til sikring mot naturskader etter lovens kapitel 3 skal være gjenstand for klage til Ankenemnda.

Samtlige av de klagesaker som Ankenemnda hittil har behandlet, har vært avslått under henvisning til utilstrekkelige ressurser, og at fondet med de bevilgninger som er gjort må foreta en prioritering.

Dersom slike avgjørelser skal være gjenstand for klagebehandling, bør Landbruksdepartementet være klageinstans.

3. Til høringsutkastet

3.1 § 5 stormskader på skog

Ankenemnda har ingen kommentarer til den foreslåtte lovendring.

Hva gjelder de 2 ulike alternativer for fastsettelse av "tak" for når naturskadeordningen skal tre inn, finner nemnda ikke grunn til å ha noen nærmere formening om hvilket av de 2 alternative forslag som bør velges. Ankenemnda finner det noe uklart hvorledes de 2 alternative forslag skal forstås, men antar at det ikke er meningen at det skal foretas ny taksering av skadene etter naturskadelovens regler, men at det ved utbetaling fra Statens naturskadeordning legges til grunn den forsikringsskadetakst som allerede foreligger.

Ankenemnda er for øvrig av den oppfatning at det fremstår som lite hensiktsmessig dersom det er meningen at Statens naturskadeordning skal forholde seg til den enkelte skadelidte/forsikringstaker. Ankenemnda er av den oppfatning at Statens naturskadeordning i

utgangspunktet ikke skal behøve å forholde seg til andre enn Norsk Naturskadepool, slik at evt. skadeomfang utover "taket" gjøres opp overfor naturskadepoolen, slik at det blir det enkelte forsikringselskap som har kontakten med forsikringstakeren/skadelidte, og som forestår alle utbetalinger.

Forslaget innebærer at uforsikrede skogeiere aldri vil få erstatning for skader på skog. Ankenemnda har en viss forståelse for dette standpunktet. For skogeiere med skog som på skadetidspunktet ikke er økonomisk drivverdig, finner Ankenemnda det urimelig å kreve at grunneieren skal forsikre skogen. Dersom skogoppsynet i slike tilfeller finner at opprydding etter stormskader er nødvendig på slike eiendommer, bør også grunneiere som blir pålagt opprydding få dekket sine omkostninger til opprydding selv om skogen ikke er forsikret.

3.2 § 7 Meldefristen

Ankenemnda deler ikke departementets syn mht. endring i § 7 hva gjelder meldefristen.

Dagens § 7 oppstiller en meldefrist på 4 uker fra skaden inntrådte. Det uttales i høringsnotatet at fristen er satt kort av hensyn til takseringen av skaden samt av hensyn til skadelidte. Ankenemnda kan ikke se at hensynet til skadelidte tilsier en kort meldefrist – skadelidte som oppdager skaden kort tid etter at den inntrådte, og som har behov for å komme raskt i gang med gjenoppbygging, vil kunne få avklart spørsmålet om naturskadeerstatning like raskt som i dag også med en lengre meldefrist.

Det uttales i høringsforslaget at gjeldende § 7 er blitt praktisert relativt liberalt av Ankenemnda ved at det er gitt oppreisning selv om meldefristen har vært oversittet i mange måneder. Det uttales i denne forbindelse fra departementets side at praktiseringen av gjeldende § 7 kan fremstå som noe uklar. Ankenemnda er ikke enig i departementets standpunkt her. Ankenemndas praksis er bygget på det hovedelement at oversittelse ikke skal stenge for berettigede krav, og så fremt det ikke er ulempe ved taksering på et senere tidspunkt, bør derfor uforsettelige oversittelser av meldefristen aksepteres. Ankenemnda er av den oppfatning at nemndas praksis er i samsvar med de føringer som er gitt fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen i forbindelse med ombudsmannens gjennomgang av departementets tidligere avgjørelser i klagesaker vedrørende oversittelse av meldefristen.

Om oppreisning for oversittelse av meldefristen skal gis, vil alltid måtte bero på en konkret vurdering. Når en naturskade idag ikke blir meldt inn innen fristen, kan dette bero på ulike forhold, for eksempel at grunneier ikke er kjent med meldefristens lengde eller at skaden av ulike årsaker, så som sykdom, langvarig reisefravær, snø/tele osv., ikke blir oppdaget tidligere. Ankenemnda kan ikke se at en forlengelse av fristen til 3 måneder vil være tilstrekkelig til å avbøte uheldige virkninger av en "innstramming" av vilkårene for å kunne gi oppreisning for oversittelse av en slik forlenget klagefrist.

Ankenemnda er for øvrig av den oppfatning at meldefristen bør samordnes med den alminnelige meldefristen for skader etter Forsikringsavtaleloven, jfr. FAL § 8-5, på 1 år. Det fremstår som helt unødvendig å ha en kortere meldefrist for saker etter naturskadeloven enn etter naturskadeforsikringsloven og forsikringstilfeller for øvrig. Tvert imot vil det innebære en forenkling med en samordning av fristene, foruten at man unngår den forvirring som

gjennomgående hersker ute blant de enkelte grunneiere mht. hva som går inn under naturskadeordningen og hva som går inn under forsikringsdekningen. Ankenemnda går således imot endring av § 7 som foreslått, dersom forlengelsen av meldefristen samtidig vil innebære at det skal bli vanskeligere å få oppreisning for oversittelse av meldefristen.

Ankenemnda er for øvrig usikker på om det er ønskelig og hensiktsmessig at skader skal innmeldes for tingretten. Domstolene er under reorganisering, og ordinære forvaltningsmessige oppgaver er i stor utstrekning forutsatt tillagt andre statsetater, dette gjelder f. eks. tinglysning. Ankenemnda har vanskelig for å se at domstolene finner det naturlig at de skal opptre som et "registreringsorgan" for enkelte skadetilfeller utenfor lensmannsdistriktene. Etter Ankenemndas oppfatning er det mer naturlig å legge oppgavene til det enkelte politikammer.

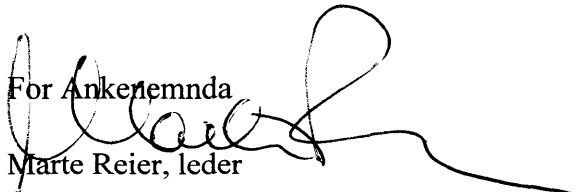
3.3 Øvrige endringer i naturskadeloven

Ankenemnda har ingen kommentarer til de endringer som er foreslått i §§ 8, 10 og 11.

3.4 Naturskadeforsikringslovens § 1, 1. ledd.

Ankenemnda har for sin del ikke motforestillinger mot at skader på hageanlegg osv. skal dekkes under naturskadeforsikringen, slik at slike skader tas ut fra Statens naturskadeordning. Ankenemnda stiller seg imidlertid tvilende til om det er hensiktsmessig å trekke en grense på 5 dekar for hage/gårdsplass. Det antas å ville være relativt få forsikringstakere som har hager/gårdsplasser utover 5 dekar, og Ankenemnda ser ikke noe poeng i at de forsikringstakere som har større hager/gårdsplasser ikke skal kunne få dekket skade på slike anlegg under naturskadeforsikringen. Dersom det oppstilles en grense på 5 dekar, vil det på eiendommer med hageanlegg/gårdsplass av størrelse på opp mot 5 dekar eller mer, få en problematikk med oppmåling. Dersom hageanlegget/gårdsplassen totalt sett er større enn 5 dekar – skal de da overhode ikke være dekket under forsikringen, eller er det bare areal over 5 dekar som ikke dekkes – og hvorledes skal i så fall det areal som ikke dekkes under forsikringen defineres/utmåles? Hvilket punkt skal være utgangspunkt for beregningene av de 5 "forsikrede" dekarene – og hvilket punkt er utgangspunkt for oppmåling av tilførselsvei på 100 meter? Ankenemnda ser for seg at en slik avgrensning vil medføre unødvendig ressursbruk til oppmåling og tolking av 5-dekars- og 100 metersbestemmelsen.

Ankenemnda er for øvrig i tvil om det er korrekt i naturskadeloven å innta hjemmel for Kongen til å fastsette nærmere forskrift om stormskader på skog all den stund loven ikke skal omfatte stormskader på skog.

For Ankenemnda

Marte Reier, leder

Gjenpart: Statens Landbruksforvaltning, Postboks 8140 Dep, 0033 Oslo